

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 26 juni 2025

Zaaknummer : 1311096
Team : Infra en Projecten Heemstede
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Voorkeursscenario nieuw afvalinzamelingsysteem naar aanleiding van de adviezen van het Burgerberaad

Kernboodschap

Het college heeft in opdracht van de raad de adviezen van het Burgerberaad uitgewerkt in de Beleidsnotitie Afvalinzameling en stelt het voorkeursscenario voor waarbij eerst omgekeerd inzamelen wordt ingevoerd en daarna een systeem van diftar wordt geïntroduceerd. Het college kiest hiermee voor het scenario waarmee de meeste milieuwinst wordt behaald en uitvoering wordt gegeven aan de drie hoofdadvisen van het Burgerberaad. Naar verwachting zal het voorkeursscenario ervoor zorgen dat de kosten voor de afvalstoffenheffing minder hard stijgen dan wanneer er geen systeemwijziging wordt doorgevoerd.

Besluit B&W

1. Kennis te nemen van de Beleidsnotitie Afvalinzameling;
2. De raad voor te stellen in te stemmen met de invoering van omgekeerd inzamelen met de invoeringswijze waarbij we rekening houden met 300 meter loopafstand en maatwerk in specifieke 'ruim opgezette gebieden' (voorkeursoptie 2 omgekeerd inzamelen);
3. De raad voor te stellen in te stemmen met de volgorde van invoering waarbij eerst wordt overgegaan op omgekeerd inzamelen en daarna de introductie van diftar (voorkeursscenario);
4. De raad voor te stellen voor de invoering van het nieuwe afvalstelsel het resterende bedrag van de kredieten "invoering duurzaam afvalstelsel II" uit het investeringsprogramma 2023 en 2024 beschikbaar te stellen als 1 nieuw krediet "invoering duurzaam afvalstelsel" van € 1.096.500;
5. Het raadsbesluit voor te leggen aan de commissie Ruimte om advies te geven aan de raad.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025

Besluit:

1. In te stemmen met de invoeringswijze waarbij we rekening houden met 300 meter loopafstand en maatwerk in specifieke 'ruim opgezette gebieden' (voorkeursoptie 2 omgekeerd inzamelen);
2. In te stemmen met het voorkeursscenario dat bestaat uit eerst overgaan op omgekeerd inzamelen en daarna de introductie van diftar;
3. Voor de invoering van het nieuwe afvalstelsel het resterende bedrag van de kredieten "invoering duurzaam afvalstelsel II" uit het investeringsprogramma 2023 en 2024 beschikbaar te stellen als 1 nieuw krediet "invoering duurzaam afvalstelsel" van € 1.096.500.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

K. Millenaar

F. Binnendijk

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen
Landelijke Afvalbeheerplan 2017 - 2029
Uitvoeringsprogramma VANG-HHA (Van Afval naar Grondstof)
Nota Duurzaam Heemstede 2020-2024
Beleidsnota Afvalinzameling en Afvalscheiding 2014

Bevoegdheid

De raad is bevoegd tot het nemen van dit besluit op grond van de Gemeentewet, Hoofdstuk IX (artikel 147-159).

Bestuurlijke achtergrond

Op 28 november 2024 heeft de raad opdracht gegeven aan het college om: “De praktische en financiële uitwerking van de adviezen 1, 2 en 4 van het Burgerberaad¹ (met varianten in de volgorde van 1 en 2) en daaropvolgende raadsvoorstellen in Q3 2025 in te dienen zodat mogelijke uitvoering per 2026 kan worden gestart.”

In de Nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 heeft de raad de VANG-doelstellingen (Van Afval naar Grondstof) met betrekking tot de afvalscheiding en de verlaging van de hoeveelheid restafval vastgesteld.

Motivering

Er is nog veel milieuwinst te halen door het verminderen van afval. Heemstedenaren gooien nog steeds heel veel groenafval (etensresten) en veel andere herbruikbare grondstofstromen in het restafval. Hierdoor behalen we geen enkele VANG-doelstelling. Het verminderen van restafval draagt bij aan een beter klimaat en draagt bij aan een duurzamer Heemstede.

De verschillende VANG-doelstellingen zijn: in 2030 moet 60% van het huishoudelijk afval bestaan uit recyclebaar materiaal; 75% van het huishoudelijk afval wordt aan de bron gescheiden ingezameld en de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar is niet meer dan 100 kilo. In 2024 zaten we op 196 kilo restafval per inwoner per jaar, bestond het afval voor 55% uit recyclebaar materiaal en hadden we een bronscheidingspercentage in Heemstede van 63%.

Om ervoor te zorgen dat we een stap maken in het scheiden van afval en de vastgestelde milieudoelen halen moet er nieuw afvalbeleid worden vastgesteld.

¹ Eindrapport Burgerberaad Heemstede 2024
pagina 3 van 12

Samenvatting voorkeursscenario en de afvaldriehoek

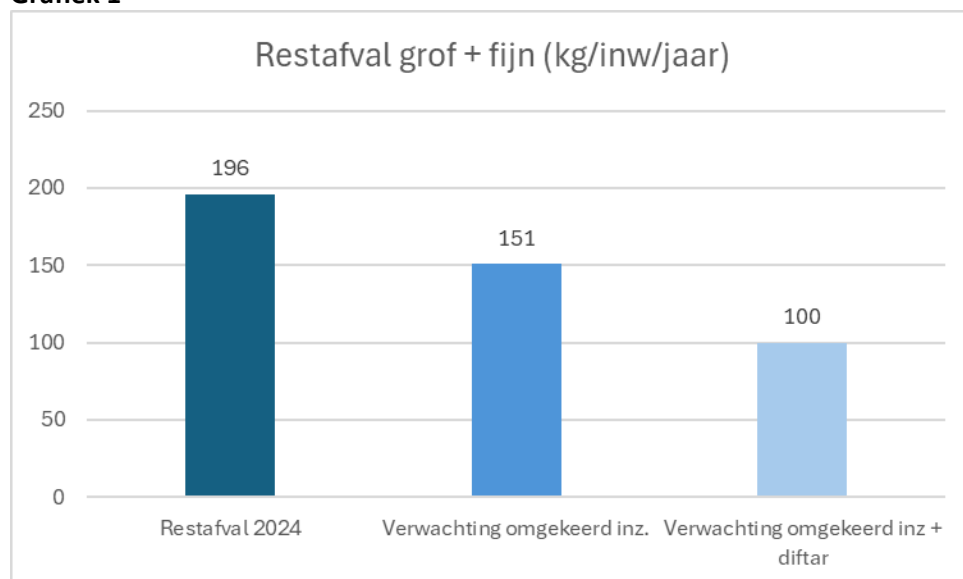
Het voorkeursscenario behelst de invoering van zowel omgekeerd inzamelen als de invoering van diftar. In het voorkeursscenario brengt heel Heemstede het restafval naar ondergrondse containers behalve enkele uitgezonderde 'ruim opgezette' gebieden waar we gaan werken met een extra rolcontainer voor restafval (die minder vaak wordt geleegd). Na de invoering en een jaar gewenningsperiode gaan we over op een systeem van diftar voor alle gebieden.

Met de invoering van dit voorkeursscenario wordt het optimum binnen de afvaldriehoek bereikt. De afvaldriehoek bestaat uit de 'drie beïnvloedbare aspecten' binnen het afvalbeleid, namelijk milieu, kosten en service.

- Milieu: de geadviseerde aanpak is in verschillende vergelijkbare gemeenten aantoonbaar effectief gebleken om de landelijk gestelde milieudoelen op het gebied van afvalscheiding te behalen (verbeteren kwaliteit grondstofstromen en vermindering aantal kilo's restafval).
- Kosten en opbrengsten: Een stijgende verbrandingsbelasting voor restafval en de extra verwerkingskosten voor lachgascilinders in ons restafval zorgen de aankomende jaren voor een stijging van de afvalstoffenheffing. Het resultaat van het nieuwe afvalinzamelingsstelsel is dat de afvalbeheerkosten zullen dalen. Enerzijds doordat de hoeveelheid restafval daalt, dit levert een voordeel op de verwerkingskosten op. Anderzijds omdat de overige (herbruikbare) grondstofstromen naar verwachting toenemen waardoor de opbrengsten stijgen. Hierdoor verwachten we dat de afvalstoffenheffing minder snel zal stijgen dan wanneer het nieuwe stelsel niet doorgevoerd zou worden.
- Service: Het serviceniveau op de grondstofstroom PBD (plastic, blik en drinkverpakkingen) gaat omhoog. Het serviceniveau op restafval gaat omlaag, om het scheiden te stimuleren.

In onderstaande grafiek is het verwachte effect op fijn + grof restafval weergegeven voor elk systeem (omgekeerd inzamelen en diftar).

Grafiek 1

Hieronder staat beschreven welke afwegingen hebben geleid tot het voorkeursscenario.

Overwogen opties omgekeerd inzamelen (advies 1 Burgerberaad)

Het advies van het Burgerberaad is om over te gaan op: 'omgekeerd inzamelen'. Hierbij zijn we uitgegaan van omgekeerd inzamelen van restafval met verzamelcontainers (ondergrondse containers). We zijn voor de ruimtelijke inpassing van de ondergrondse containers tot drie mogelijke opties gekomen aan de hand van de standaard buurtindeling van het CBS. Hieronder staan de opties kort beschreven.

Optie 1

- Loopafstand maximaal 250 meter;
- 100 huisaansluitingen per ondergrondse container;
- Geen maatwerk toegepast, wel is er rekening gehouden met uitgezonderde gebieden. Deze bestaan uit lintbebouwing en/of zijn vanwege het geringe aantal huisaansluitingen uitgezonderd van inzameling met ondergrondse containers;
- Ca 105 nieuw te plaatsen ondergrondse containers (hiermee zouden we naar verwachting ongeveer €150.000 over het beschikbare budget heen gaan).

(Voorkeurs)Optie 2

- Loopafstand maximaal 300 meter;
- 100 huisaansluitingen per ondergrondse container;
- Maatwerk in de (ruim opgezette buurt) Heemsteedse Dreef, Schildersbuurt en omgeving;
- Rekening gehouden met uitgezonderde gebieden, deze bestaan uit lintbebouwing en/of zijn vanwege het geringe aantal huisaansluitingen uitgezonderd van inzameling met ondergrondse containers;
- Ca 80 nieuw te plaatsen ondergrondse containers (past binnen de financiële kaders).

Optie 3

- Geen maximale loopafstand;
- 150 huisaansluitingen per ondergrondse container;
- Geen maatwerk toegepast, wel is er rekening gehouden met uitgezonderde gebieden. Deze bestaan uit lintbebouwing en/of zijn vanwege het geringe aantal huisaansluitingen uitgezonderd van inzameling met ondergrondse containers;
- Ca 70 nieuw te plaatsen ondergrondse containers (past binnen de financiële kaders).

De genoemde aantallen blijven een inschatting en kunnen in de praktijk anders uitpakken. Bij alle opties geldt dat er in de praktijk altijd rekening gehouden moet worden met beperkingen in de openbare ruimte waardoor er uiteindelijk minder containers geplaatst zullen worden.

Voor de uitgezonderde gebieden en de maatwerkgebieden geldt dat er wel een prikkel op het restafval wordt doorgevoerd: de inwoners krijgen een extra rolcontainer voor het restafval en de restafval rolcontainer (de grijze bak) wordt minder frequent opgehaald. Dit om ervoor te zorgen dat inwoners gestimuleerd worden de hoeveelheid restafval zo klein mogelijk te maken, net als bij het systeem van de ondergrondse containers voor restafval.

Ruimte voor maatwerk

Het Burgerberaad geeft in het advies aan dat maatwerk mogelijk is als een inrichting van een buurt daarom vraagt en er dus niet kan worden voldaan aan een loopafstand. Het burgerberaad zelf heeft echter geen maximale loopafstand gehanteerd. We hebben hoogover een analyse gemaakt van de

buurten, aan de hand van de standaard buurtindeling van het CBS. De Heemsteedse Dreef, Schildersbuurt en omgeving heeft een lage adressendichtheid, de buurt is relatief minder compact, er zijn minder rijtjeswoningen, relatief grote tuinen (gemiddelde perceelgrootte van 377 m²) en het is technisch makkelijker om daar te werken met rolcontainers. Het karakter van de Heemsteedse Dreef heeft bijvoorbeeld overeenkomsten met lintbebouwing. De combinatie van lintbebouwing met een loopafstand zorgt voor meer benodigde ondergrondse containers. Deze combinatie van factoren heeft geleid tot de keuze om voor deze buurt maatwerk voor te stellen.

Wat houdt maatwerk in?

Maatwerk met rolcontainers voor restafval bij optie 2 geldt voor de Heemsteedse Dreef, Schildersbuurt en omgeving. Daarnaast zijn er uitgezonderde gebieden waar de inzameling ook met rolcontainers wordt uitgevoerd. Het restafval in rolcontainers wordt in deze buurten één keer per vier weken opgehaald.

Voor de inwoners van alle uitgezonderde gebieden maken we het mogelijk dat, indien inwoners het wenselijk vinden, zij gebruik kunnen maken van de dichtstbijzijnde ondergrondse container in plaats van een extra rolcontainer. We houden bij het plaatsen van de ondergrondse containers geen rekening met deze woningen waardoor het in praktijk kan zijn dat de inwoners die hier voor kiezen, verder moeten lopen. We willen het omgekeerd inzamelen hiermee blijven stimuleren.

Overige overwegingen

Bij optie 2 passen we daarom maatwerk toe omdat de inrichting van deze buurt hierom vraagt en omdat het advies van het Burgerberaad ruimte heeft geadviseerd om waar nodig maatwerk toe te passen. We houden daarnaast een maximale loopafstand van 300 meter aan. De 300 meter sluit ook aan op 3-30-30 regel² die in het Groenbeleidsplan is vastgesteld. Aan optie 3 geeft het college de minste voorkeur omdat het vanuit het service-aspect van de afvaldriehoek wenselijk is om een maximale loopafstand te hanteren. Bovendien sluit optie 3 om diezelfde reden het minste aan bij het advies van het burgerberaad. Optie 1 leidt tot de meeste ondergrondse containers. De beschikbare ruimte in de openbare ruimte is schaars en vanwege mogelijke toekomstige opgaven in de openbare ruimte gaat de voorkeur uit naar de optie met minder ondergrondse containers. Bij optie 1 verwachten we daarnaast een stijging van de structurele kosten en het aantal nieuw te plaatsen ondergrondse containers bij deze optie past niet binnen het eenmalige investeringskrediet.

Diftar (advies 2 Burgerberaad)

Het advies van het Burgerberaad is diftar invoeren ('de financiële prikkel'). Er zijn diverse vormen van diftar, in de beleidsnotitie (bijlage 1) komen alle vormen aan bod. Voor Heemstede blijven twee diftarvormen over, dit zijn:

- Volume-frequentie diftar
Alle inwoners betalen een vast deel en een variabel deel aan afvalstoffenheffing. Het vaste deel is voor iedereen gelijk. Heeft een inwoner straks een toegangspas voor een ondergrondse container? Dan betaalt de inwoner een tarief per inworp. Maakt de inwoner gebruik van een rolcontainer? Dan betaalt de inwoner een variabel tarief voor elke keer dat de rolcontainer aan de weg wordt gezet. De hoogte van het variabele tarief is afhankelijk van het volume van de rolcontainer.

² Groenbeleidsplan 2024-2034

- Volume diftar

Deze vorm hanteren we op dit moment al in Heemstede, er is één (vast) tarief aan afvalstoffenheffing. We hebben een laag tarief en een hoog tarief, de hoogte is gekoppeld aan het volume van de rolcontainer. Ditzelfde geldt voor het gebruik van de ondergrondse container, alleen hier is het tarief gekoppeld aan het aantal tikken. Per inworp betaal je één tik.

Volgordelijkheid

In de beleidsnotitie hebben we ook de diverse varianten in de volgordelijkheid van advies 1 en 2 (omgekeerd inzamelen en diftar) uitgewerkt en hebben we inzichtelijk gemaakt wat de financiële effecten zijn. We hebben hierbij rekening gehouden met de wens van het Burgerberaad en het advies van de NVRD om de systemen (omgekeerd inzamelen en diftar) niet tegelijk in te voeren.

Van onwetendheid naar duurzaamheid (advies 4 Burgerberaad)

Advies 4 van het Burgerberaad wordt vormgegeven in het communicatieplan (zie bijlage 2). De bovenstaande uitgangspunten hebben geleid tot drie mogelijke scenario's voor de invoering van omgekeerd inzamelen en diftar. Hierbij kiest het college voor optie 2 en daarmee voor de ruimtelijke inpassing van circa 81 ondergrondse containers. Hieronder worden de scenario's kort toegelicht

Scenario's nieuw afvalinzamelingsysteem (combinaties diftar en omgekeerd inzamelen)

(Voorkeur)scenario 1 Eerst omgekeerd inzamelen daarna volume-frequentie diftar

De voorkeur gaat uit naar scenario 1, waarbij voorgesteld wordt eerst omgekeerd inzamelen in te voeren (optie 2) Het college stelt voor om dit gefaseerd te doen in drie jaar tijd. Na een gewenningsperiode van één jaar wordt volume-frequentie diftar ingevoerd. De totale duur die nodig is om beide systemen in te voeren is 5 jaar (vanaf 2026 tot en met 2031).

Scenario 2 Eerst omgekeerd inzamelen invoeren (met toekomstig voorstel diftar)

Bij deze optie is het advies om eerst omgekeerd inzamelen in te voeren aan de hand van optie 2 gefaseerd in drie jaar tijd vanaf 2026. Na een gewenningsperiode van één jaar komt het college opnieuw met een voorstel, dan specifiek gericht op de invoering van diftar (Dit voorstel wordt gebaseerd op de behaalde afvalscheidingsresultaten).

Scenario 3 Volume diftar eerst en daarna omgekeerd inzamelen

Op dit moment hebben we volume diftar, daarom adviseren we indien gekozen wordt voor dit scenario om vanaf 2026 de afvalstoffenheffing aan te passen. Het tarief voor een grote rolcontainer wordt hoger en het tarief voor een kleine rolcontainer wordt lager. In dat geval stellen we voor om vanaf 2027 starten met de gefaseerde uitrol voor het omgekeerd inzamelen aan de hand van optie 2 in drie jaar tijd.

Hoe de afvalinzameling er in Heemstede uit komt te zien voor laag- en hoogbouw hebben we aan de hand van een infographic inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 3).

Argumenten

Waarom (voorkeurs)scenario 1?

Het college ziet de volgorde van eerst omgekeerd inzamelen en daarna het invoeren van volume-frequentie diftar (scenario 1) als beste optie voor de gemeente Heemstede. Inwoners worden gestimuleerd om hun afval beter te scheiden, omdat ze het restafval voortaan weg moeten brengen naar een ondergrondse container in de wijk. De service op PBD gaat omhoog. Bij de overgang naar volume-frequentie diftar zijn de inwoners al gewend aan het beter scheiden van afval en het verminderen van restafval. Het is een financiële prikkel om de inwoners nog meer te motiveren. Bij deze volgorde is er ook geen sprake van een desinvestering, omdat dit scenario het beste aansluit bij de inrichting van ons huidige afvalinzamelingsysteem.

Landelijke resultaten

Gemeenten die zowel omgekeerd inzamelen als diftar hebben ingevoerd behalen de beste resultaten. Door de serviceverlaging op restafval in combinatie met de financiële prikkel neemt de hoeveelheid restafval af. Daarentegen stijgt de service op andere grondstofstromen en dit leidt tot een hogere milieuwinst.

Effect afvalstoffenheffing

Door de invoering van beide systemen verwachten we een vermindering van de hoeveelheid restafval en hierdoor een verlaging van de afvalstoffenheffing op basis van de begroting 2025. De afvalstoffenheffing zal hierdoor minder hard stijgen en ten opzichte van 2025 zelfs dalen. Zie grafiek 1 voor het effect van de systemen op de hoeveelheid restafval.

Opbrengsten grondstofstromen

De hoeveelheid ingezamelde grondstofstromen zullen toenemen bij de invoering van diftar en omgekeerd inzamelen. Voor de grondstofstromen waar een vergoeding tegenover staat heeft dit een gunstig effect, de opbrengsten zullen hierdoor stijgen.

Volume diftar versus volume-frequentie diftar

We passen op dit moment in Heemstede volume diftar toe. Hierbij is er alleen sprake van een vast tarief en is er weinig sprake van een 'financiële prikkel' om beter afval te scheiden. Omdat deze vorm van diftar minimaal effect heeft op de vermindering van de hoeveelheid restafval adviseren we om de vorm volume-frequentie diftar in te voeren. De prikkel ontstaat hierbij omdat er voor elke aanbidding van restafval betaald zal moeten worden.

Omgekeerd inzamelen in combinatie met diftar

Gemeenten die omgekeerd inzamelen combineren met volume-frequentie diftar, zien vaak verbeterde afvalscheidingsresultaten. Deze combinatie versterkt het effect van omgekeerd inzamelen en draagt bij aan het behalen van de milieudoelstellingen.

Kanttelingen

Volume-frequentie diftar vraagt aanpassing uitvoeringsorganisatie GBKZ

Deze vorm van diftar wordt op dit moment niet toegepast bij onze belasting uitvoeringsorganisatie het GBKZ (Gemeente Belastingen Zuid Kennemerland). Daarom zal het GBKZ ontwikkelkosten in rekening brengen voor de invoering van het diftar systeem (volume-frequentie diftar). Daarnaast

worden er administratiekosten in rekening gebracht ten behoeve van de registratie. Om te kunnen registreren of iemand een rolcontainer heeft aangeboden zijn rolcontainers met chips nodig. We adviseren daarom de volgorde eerst omgekeerd inzamelen en daarna diftar. Anders zou er sprake zijn van een desinvestering. Uit landelijke resultaten is gebleken dat deze vorm van diftar de meest effectieve vorm is om de hoeveelheid restafval te verminderen.

Voldoende capaciteit beschikbaar grondstofstromen

Bij de invoering van omgekeerd inzamelen en diftar is het belangrijk dat er voldoende capaciteit aanwezig is voor alle grondstofstromen, omdat de afvalscheiding naar verwachting zal toenemen. Maar liefst 37% van het restafval in Heemstede bestaat nu nog uit GFTe afval (groente, fruit, tuinafval en etensresten). Onze verwachting is dat met name de grondstofstromen GFTe en PBD zullen toenemen en uit het restafval verdwijnen. Desondanks houden we rekening met een toename van alle grondstofstromen. Het PBD afval bij laagbouw wordt voortaan aan huis ingezameld. Hiermee verhogen we de huidige capaciteit en komen er ondergrondse containerlocaties beschikbaar om de capaciteit voor de overige grondstoffen OPK (oud papier en karton) en glas te verhogen.

Wanneer er afval wordt bijgeplaatst is het altijd noodzakelijk om eerst de oorzaak vast te stellen. Is er sprake van een capaciteitsprobleem of een gedragsprobleem? Met de inzet van een afvalcoach kunnen we inspelen op het gedrag van inwoners. Waar nodig kunnen we de vrijgekomen PBD locaties omwisselen voor papiercontainers of glascontainers. Daarnaast kunnen we de huidige papiercontainers omwisselen voor perscontainers. De capaciteit van één perscontainer staat gelijk aan vier ondergrondse containers. De praktijk zal moeten uitwijzen hoe de nieuwe capaciteitsverdeling er in werkelijkheid uit komt te zien.

Stijgende verbrandingsbelasting

Of er nu nieuw afvalbeleid wordt vastgesteld of niet, de verbrandingsbelasting zal de aankomende jaren blijven stijgen (mede vanwege onder andere de verwerking van lachgascilinders). Nieuw beleid heeft daarentegen naar verwachting een beperkend effect op deze kosten.

Marktontwikkelingen opbrengsten grondstofstromen volatiel

Voor de berekening van de kosten hebben we de huidige opbrengsten van de grondstofstromen en de verwerkingskosten aan de hand van prijspeil 2025 aangehouden. De opbrengsten zijn onderhevig aan marktschommelingen. De huidige opbrengst kan in de toekomst fluctueren, dit heeft automatisch een effect op de afvalstoffenheffing. Restafval is niet de enige factor die ervoor kan zorgen dat de afvalstoffenheffing stijgt of daalt. Het is daarom op voorhand niet met absolute zekerheid te zeggen of de verwachte tariefdaling stand houdt. Met het nieuwe afvalbeleid kunnen we wel invloed uitoefenen op de hoeveelheid restafval en hierdoor zorgen we ervoor dat de afvalstoffenheffing minder hard stijgt ten opzichte van als die hoeveelheid gelijk blijft.

Duurzaamheid

De gemeente Heemstede heeft relatief een hele grote hoeveelheid restafval en lage percentages gerecycled en gescheiden afval. Het huishoudelijk afval wordt gescheiden in de verschillende grondstofstromen: OPK, PBD, textiel, glas en GFTe. Ons restafval verdwijnt in de verbrandingsoven, bij de verbranding gaan waardevolle grondstoffen verloren. Daarnaast zorgt de verbranding voor de uitstoot van CO₂. Door een goede afvalscheiding blijven er schone grondstofstromen over voor hergebruik of recycling. Heemstede voldoet op dit moment nog niet aan de VANG doelstellingen.

Met het voorgestelde nieuwe afvalinzamelingsstelsysteem zou een grote milieuwinst geboekt kunnen worden. Het zorgt voor een vermindering van de hoeveelheid restafval. Dit komt omdat inwoners gestimuleerd worden om hun afval beter te scheiden bij de bron.

Financiën

De raad heeft naar aanleiding van de motie ‘minder afval’ in 2021 een voorbereidingskrediet vrijgegeven: ‘voorbereidingskrediet Invoering duurzaam afvalbeleid’. Uit dit krediet zijn onder andere de ondergrondse containers gefinancierd in de Provinciënwijk. Dit krediet staat nog open, hieruit wordt onder andere de lopende GFTe campagne betaald. Daarnaast worden de voorbereidingen ten behoeve van het nieuwe afvalinzamelingsstelsysteem hieruit bekostigd.

Voor de invoering van het nieuwe afvalinzamelingsstelsysteem is in het investeringsprogramma 2023 en 2024 een krediet “invoering duurzaam afvalstelsysteem II” voor in totaal € 1.141.500 opgenomen. In 2023 is een voorbereidingskrediet van € 45.000 beschikbaar gesteld door de raad. Het resterende bedrag van € 1.096.500 (in het investeringsprogramma 2023 € 69.000 en in het investeringsprogramma 2024 € 1.027.500) wordt thans opgevraagd. De raad heeft deze investeringen nog niet geautoriseerd. De raad wordt daarom in dit raadsbesluit gevraagd beide kredieten te autoriseren als 1 nieuw krediet “invoering duurzaam afvalstelsysteem” voor € 1.096.500. Wanneer de raad de voorkeur heeft uitgesproken voor een scenario kan het college dit krediet vrijgeven met een collegebesluit.

De afschrijvingstermijn van de investering bedraagt 10 jaar. In onderstaande effectberekening op de heffing is met de kapitaallasten rekening gehouden. De kapitaallasten zijn onderdeel van de afvalstoffenheffing.

Effect afvalstoffenheffing (verwachting)

Tarief	(Huidig)Tarief 120/140L (100 tikken)	(Huidig)Tarief 240L (200 tikken)
Huidige situatie	€ 354,16	€ 442,70

Tarief	(Nieuw) Tarief 120/140L (100 tikken) t.o.v. 2025	(Nieuw) Tarief 240L (200 tikken) t.o.v. 2025
Voorkeursscenario*	€ 342,08	€ 430,62

Enmalige projectkosten advies 1, 2 en 4 (investering afvalinzamelingsstelsysteem)

Scenario	Enmalige projectkosten (pp 2025)
Voorkeursscenario*	€ 1.091.000

*In de bijlage (bijlage 1) is op pagina 35 een overzicht opgenomen met een vergelijking van de financiën voor alle scenario's.

Voorziening

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. Meer dan 100% kostendekkendheid is niet toegestaan. Overschotten op de afvalexploitatie dienen beschikbaar te blijven voor het doel waarvoor de heffing is geïnd en worden daarom wettelijk verplicht in een voorziening afvalstoffenheffing gestort. Per 1 januari 2025 bedroeg deze voorziening € 1.097.000.

Omdat sprake is van een ingroeimodel (eerst omgekeerd inzamelen en daarna invoering “diftar”) is het moeilijk de lasten exact in te schatten (in hoeverre daalt de ingeleverde restafvalstroom, wat zijn de mutaties in de kosten voor verwerking van lachgascilinders en welke kostenstijgingen treden op in de verbrandingskosten). Daarnaast zijn alle effecten gebaseerd op het prijspeil 2025. De heffing kan daarom in de eerste 2 jaren te laag worden ingeschat ten opzichte van de lasten (minder dan 100% kostendekkendheid). We adviseren daarom om de voorziening afvalstoffen aan te houden als buffer zodat een incidenteel te laag ingeschatte afvalstoffenheffing kan worden gecompenseerd door een onttrekking aan de voorziening. Wanneer ongeveer 2 jaar ervaring is opgedaan met het nieuwe systeem en heffing en lasten goed op elkaar kunnen worden aangesloten adviseren wij de voorziening in te zetten om de stijging van de afvalstoffenheffing door onder meer prijsstijgingen te dempen. Hierdoor wordt de voorziening binnen een redelijke termijn teruggegeven aan de inwoners. De raad wordt daarvoor dan een voorstel gedaan.

Conclusie

Het voorkeursscenario toont aan dat de invoering van diftar in combinatie met omgekeerd inzamelen bijdraagt aan een significante verlaging van de afvalstoffenheffing voor inwoners, gemiddeld variërend van € 10 tot ruim € 12 per huishouden per jaar. Rekening houdend met de stijgende verbrandingsbelasting en de verwerkingskosten voor de verwerking van lachgascilinders in het restafval zorgt het voorkeursscenario ervoor dat de afvalstoffenheffing de aankomende jaren minder hard zal stijgen.

Samenwerking en communicatie

In Heemstede heeft een grote groep inwoners deelgenomen aan het Burgerberaad over afvalinzameling. Het Burgerberaad was mede georganiseerd op initiatief van een aantal inwoners. Het Burgerberaad heeft de raad geadviseerd en de raad heeft opdracht gegeven aan het college om deze adviezen van het Burgerberaad uit te werken. Het Burgerberaad is een vernieuwende vorm van participatie waarbij een representatieve afvaardiging van de inwoners van Heemstede wordt gevraagd om mee te denken over een bepaald onderwerp.

Een groep deelnemers van het Burgerberaad neemt op dit moment deel aan een monitoringsgroep. Zij volgen het verdere proces tot aan de besluitvorming en de opvolging van de adviezen. Nadat het collegebesluit is genomen organiseren we een sessie waarin we de stukken inhoudelijk bespreken met de monitoringsgroep. Deze sessie is voorafgaand aan de commissie Ruimte. In het bijgevoegde communicatieplan staat beschreven hoe we het nieuwe afvalinzamelingsysteem willen overbrengen naar de inwoners.

Planning/uitvoering

- Raadsbesluit Beleidsnotitie Afvalinzameling
- Collegebesluit Grondstoffenplan (uitvoeringsplan nieuw afvalinzamelingsysteem)

- Raadsbesluit Afvalstoffenverordening
- Raadsbesluit Verordening Afvalstoffenheffing
- Collegebesluit Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening

Fase & Besluitvorming	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Raadsbesluit Beleidsnotitie Afvalinzameling (2025)												
Collegebesluit uitvoeringsplan tbv Grondstoffenplan (2025)												
Raadsbesluit Afvalstoffenverordening (2025)												
Raadbesluit Verordening afvalstoffenheffing (2025)												
Collegebesluit Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening (2026)												

Bijlage(n)

1. Beleidsnotitie Afvalinzameling d.d. mei 2025
2. Communicatieplan d.d. april 2025
3. Infographic afvalinzameling d.d. maart 2025